

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 151/2011-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť J. K., S.; Mgr. K. K., PhD., S.; J. P., S.; D. S., S., a A. S., S., Scotland, zastúpených advokátom Mgr. T. A., S., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 3014/95 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. K., Mgr. K. K., PhD., J. P., D. S. a A. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 3014/95 p o r u š e n é b o l o .

2. Krajskému súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 3014/95 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. J. K., Mgr. K. K., PhD., J. P., D. S. a A. S. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume každému po 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Krajský súd v Košiciach p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 151/2011-24 z 13. apríla 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. K., S. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“); Mgr. K. K., PhD., S. (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“); J. P., S. (ďalej len „sťažovateľ v 3. rade“); D. S., S. (ďalej len „sťažovateľ vo 4. rade“), a A. S., S., Scotland (ďalej len „sťažovateľka v 5. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 3014/95.

Z obsahu sťažnosti a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vyžiadaného ústavným súdom vyplýva, že 16. augusta 1994 bol krajskému súdu doručený návrh S., a. s., B., mestskej pobočky S. (ďalej len „navrhovateľka“), na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 117 500 Sk proti sťažovateľom. Krajský súd 10. apríla 1995 vydal platobný rozkaz pod č. k. 18 Rob 531/94-11, ktorým návrhu navrhovateľky vyhovel. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ v 1. rade odpor. Od 28. júna 1995 je vec vedená pod sp. zn.

14 Cb 3014/95. Dňa 21. februára 2001 krajský súd vo veci vyhlásil rozsudok, ktorý však bol na základe odvolania navrhovateľky uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Obo 205/01-86 z 31. mája 2002 zrušený z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a nedostatku dôvodov, a vec bola krajskému súdu vrátená na ďalšie konanie.

Vzhľadom na postúpenie pohľadávky, ktorá bola predmetom napadnutého súdneho sporu, krajský súd uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-110 zo 14. januára 2004 rozhodol, že z konania na strane žalobcu vystúpila navrhovateľka a na jej miesto vstúpila spoločnosť A., s. r. o., B. (ďalej aj „navrhovateľka 2“).

Pretože navrhovateľka 2 navrhla vykonať vo veci znalecké dokazovanie, krajský súd uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-142 z 13. septembra 2005 určil pre potreby znaleckého dokazovania za súdnu znalkyňu z odboru ekonomiky a podnikania, odvetvia peňažníctvo – bankovníctvo doc. Ing. B. H., CSc. (ďalej len „súdna znalkyňa“). Proti tomuto rozhodnutiu však podala navrhovateľka 2 odvolanie, o ktorom najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obo 288/2005 z 22. novembra 2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. januára 2007, rozhodol tak, že potvrdil uznesenie krajského súdu vo výroku o zaplatení preddavku na trovy znaleckého dokazovania a vo zvyšku odvolanie odmietol.

Podľa názoru sťažovateľov krajský súd bol nečinný, čím došlo k porušeniu ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy), ako aj práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru).

Na základe uvedeného sťažovateľa požadovali, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že postupom krajského súdu v označenom konaní došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zároveň navrhli, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov a priznal každému zo sťažovateľov finančné zadosťučinenie v sume 8 298,47 €.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 18. mája 2011 označeným ako „*Návrh na úpravu petitu sťažnosti rozšírením finančného zadostučinenia*“ upravili požadované finančné zadostučinenie na sumu 25 000 € každému z nich.

2. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za krajský súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV/334/2011 z 18. mája 2011 a právny zástupca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu krajského súdu listom z 3. júna 2011.

2.1 Krajský súd vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov uviedol:

„Pokiaľ ide o prietahy v konaní, nebolo zistené subjektívne zavinenie zákonného sudcu, pretože zákonný sudca vo zverených agendách podľa rozvrhu práce (prvostupňová agenda, agenda konkurzov a vyrovnaní, odvolacia agenda vo veciach obchodných, konkurzných, exekučných) vzhľadom na ich počet nie je v stave rozhodovať najmä prvostupňové veci bez prietahov.

Sudkyňa, ktorá má pridelený predmetný spor, vzhľadom na celkový počet nevybavenej agendy nie je v stave vybaviť pridelené veci bez zbytočných prietahov.

Ponechávame na zváženie Ústavného súdu SR zodpovednosť štátu za nevytvorenie náležitých podmienok na včasné konanie v obchodných veciach podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Záverom oznamujeme, že súhlasíme s upustením od ústneho pojednávania v tomto konaní.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľov vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedol:

„Skutočnosť, že v tomto konkrétnom prípade došlo k prietahom v konaní potvrdzuje aj samotný Krajský súd v Košiciach...

Väčšinu úkonov, ktoré opísal vo svojom písomnom podaní Krajský súd v Košiciach považujem za úkony, ktoré nie sú úkonmi týkajúcimi sa veci samej.

Nie je predsa možné, aby v právnom štáte, ktorý garantuje okrem iného aj právo na spravodlivý proces bez prieťahov, uplynulo od výzvy na zaplatenie súdneho poplatku, do prvého pojednávania viac ako 5 rokov.

Taktiež považujem za právne šokujúcu skutočnosť, aby od pojednávania vo veci po zrušení rozsudku NS SR do najbližšieho pojednávania uplynulo viac ako 7 rokov.

V tejto súvislosti taktiež poukazujem na to, že Krajský súd v Košiciach vo veci znaleckého dokazovania nevyužil všetky zákonom dovolené prostriedky na včasné zaobstaranie predmetného znaleckého posudku, čím opäť len došlo k prieťahom v súdnom konaní.

Zároveň poukazujem na skutočnosť, že predmetom konania pred Krajským súdom v Košiciach, je konanie o zaplatenie peňažnej istiny spolu s príslušenstvom, pričom nečinnosť Krajského súdu v Košiciach spôsobovala a spôsobuje neustále narastajúce príslušenstvo, čo v konečnom dôsledku môže mať za následok finančné zruinovanie všetkých sťažovateľov, aj s poukazom na negatívne psychické následky u mojich klientov.

Záverom s poukazom na pôvodnú sťažnosť, doplnenú o úpravu petitu sťažnosti rozšírením finančného zadostučinenia mám za to, že v tomto prípade sú jednoznačne preukázané prieťahy v súdnom konaní, ktoré porušujú právo a oprávnený záujem sťažovateľov na spravodlivý proces bez prieťahov, a preto tunajšiemu súdu navrhujem, aby sťažnosti v celom rozsahu vyhovel a priznal sťažovateľom žiadané peňažné prostriedky, ako finančné zadostučinenie za porušenie deklarovaných práv a oprávnených záujmov.“

Právny zástupca sťažovateľov zároveň ústavnému súdu oznámil, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je

určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 14 Cb 3014/95:

- 16. august 1994 – krajskému súdu bol doručený návrh (z 12. augusta 1994) navrhovateľky na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 117 500 Sk proti sťažovateľom (pridelená sp. zn. 18 Rob 531/94),
- 18. január 1995 – krajský súd vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh v sume 4 700 Sk (vypravené 8. februára 1995),
- 23. február 1995 – navrhovateľka zaplatila súdny poplatok za podaný návrh,
- 10. apríl 1995 – krajský súd vydal pod sp. zn. 18 Rob 531/94 platobný rozkaz, ktorým vyhovel návrhu navrhovateľky,
- 9. máj 1995 – sťažovateľ v 1. rade sa podaním zo 4. mája 1995 „vyjadril“ k platobnému rozkazu,
- 2. jún 1995 – krajský súd vyzval sťažovateľa v 1. rade, aby oznámil, či jeho podanie zo 4. mája 1995 treba považovať za odpor proti platobnému rozkazu, a ak áno vyzval ho na zaplatenie súdneho poplatku v sume 4 700 Sk,
- 9. jún 1995 – sťažovateľ v 1. rade oznámil krajskému súdu, že jeho podanie zo 4. mája 1995 treba považovať za odpor proti platobnému rozkazu,
- 28. jún 1995 – vec bola prevedená do registra „Cb“, pridelená sp. zn. 14 Cb 3014/95,
- 6. marec 1997 – krajský súd uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. apríla 1997, vyzval sťažovateľa v 1. rade na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor v sume 4 700 Sk (sťažovateľ v 1. rade uznesenie prevzal 12. apríla 1997), zároveň vyzval

sťažovateľa v 1. rade na predloženie ďalšej kópie (rukou písaného, pozn.) odporu zo 4. mája 1995,

- 22. apríl 1997 – sťažovateľ v 1. rade sa opäť vyjadril k veci a predložil kópiu odporu,
- 11. jún 1997 – krajský súd zaslal odpor sťažovateľa v 1. rade navrhovateľke na vyjadrenie,
- 29. júl 1997 – navrhovateľka sa vyjadrila k odporu,
- 16. apríl 1998 – krajský súd vyzval navrhovateľku na predloženie dokladov,
- 27. máj 1998 – navrhovateľka predložila časť požadovaných dokladov,
- 5. január 1999 – krajský súd vyzval navrhovateľku, aby predložila aj ďalšie už predtým požadované, ale nepreložené doklady,
- 8. február 1999 – navrhovateľka predložila krajskému súdu prehľad splátok,
- 9. máj 2000 – krajský súd nariadil pojednávanie na 31. máj 2000,
- 31. máj 2000 – na pojednávaní navrhovateľka vzala svoj návrh v časti o zaplatenie sumy 9 278,30 Sk s príslušenstvom späť, krajský súd konanie v tejto časti uznesením zastavil, pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu rozporov medzi tvrdeniami navrhovateľky a sťažovateľa v 1. rade (v jeho podaniach),
- 24. január 2001 – krajský súd nariadil pojednávanie na 21. február 2001,
- 21. február 2001 – na pojednávaní po vyjadrení sťažovateľa v 1. rade krajský súd vyhlásil rozsudok, ktorým uložil sťažovateľom zaplatiť navrhovateľke sumu 20 701 Sk, konanie v časti sumy 9 277,70 Sk a časti úrokov zastavil a v prevyšujúcej časti návrh zamietol,
- 26. február 2001 – navrhovateľka upravila žalobný petit čo sa týka výšky úhrady požadovanej sumy, zároveň oznámila zmenu v jej právnej subjektivite, a teda navrhovateľkou je: S., a. s., B., odštepny závod S., a. s., mestská pobočka S., S., preto žiadala pripustiť zmenu v označení navrhovateľky,
- 30. máj 2001 – navrhovateľka podala proti rozsudku krajského súdu z 21. februára 2001 odvolanie,
- 2. júl 2001 – krajský súd vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie, zároveň poslal odvolanie sťažovateľovi v 1. rade na vyjadrenie,
- 18. júl 2001 – navrhovateľka zaplatila súdny poplatok za podané odvolanie,
- 23. júl 2001 – sťažovateľ v 1. rade sa vyjadril k odvolaniu navrhovateľky,
- 8. august 2001 – krajský súd predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o opravnom prostriedku,

- 10. december 2001 – navrhovateľka doplnila odvolanie,
- 12. december 2001 – krajský súd poslal najvyššiemu súdu doplnenie odvolania navrhovateľky za spisom,
- 6. apríl 2002 – najvyšší súd nariadil pojednávanie na 27. máj 2002,
- 28. máj 2002 – najvyššiemu súdu boli vrátené predvolania na pojednávanie adresované sťažovateľovi v 3. rade a sťažovateľke v 5. rade,
- 24. máj 2002 – navrhovateľka ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní a súhlasila s jeho vykonaním v jej neprítomnosti,
- 27. máj 2002 – najvyšší súd pojednávanie odročil,
- 31. máj 2002 – najvyšší súd uznesením č. k. 5 Obo 205/01-86 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 14 Cb 3014/95-64 z 21. februára 2001 z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti a nedostatku dôvodov [§ 221 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku] a vec mu vrátil na ďalšie konanie,
- 15. júl 2002 – súdny spis bol vrátený krajskému súdu,
- 25. september 2002 – krajský súd zasielal uznesenie najvyššieho súdu účastníkom konania (v skutočnosti im bolo doručené 20. – 27. januára 2003),
- 13. február 2003 – krajskému súdu bolo doručené podanie navrhovateľky pôvodne doručené Okresnému súdu Košice I (7. februára 2003), v ktorom navrhovateľka navrhla zámenu účastníkov konania, aby na jej miesto do konania vedeného pod sp. zn. 14 Cb 3014/95 vstúpila spoločnosť G., a. s., B., na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 5. septembra 2002, zároveň spoločnosť G., a. s., B., predložila svoj súhlas na vstup do konania,
- 19. november 2003 – krajský súd nariadil pojednávanie na 10. december 2003,
- 8. december 2003 – JUDr. J. B. podaním zo 7. decembra 2003 oznámil krajskému súdu, že pohľadávka navrhovateľky bola prevedená na spoločnosť G., a. s., B., a následne bola táto pohľadávka na základe zmluvy z 27. októbra 2003 postúpená spoločnosti A., s. r. o., B., ktorá na jej zastupovanie udelila plnú moc JUDr. J. B., a tento návrhol krajskému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 3014/95 pripustil zámenu účastníkov konania na strane žalobcu, právny zástupca navrhovateľky 2 požiadal o ospravedlnenie jeho neúčasti na nariadenom pojednávaní z dôvodu kolízie termínov pojednávaní,

- 9. december 2003 – sťažovateľka v 5. rade telefonicky ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní z rodinných dôvodov, zároveň oznámila zmenu svojho priezviska (S., P.),
- 10. december 2003 – na pojednávanie sa dostavil iba sťažovateľ v 1. rade, pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu, že došlo k postúpeniu pohľadávky navrhovateľky na navrhovateľku 2, na základe čoho bolo navrhnuté, aby krajský súd rozhodol o vystúpení navrhovateľky z konania a o vstúpení navrhovateľky 2 na jej miesto,
- 14. január 2004 – krajský súd uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-110, ktoré nadobudlo právoplatnosť 10. februára 2004, pripustil, aby z konania na strane žalobcu vystúpila navrhovateľka a na jej miesto vstúpila navrhovateľka 2, zároveň krajský súd vyzval právneho zástupcu navrhovateľky 2, aby predložil potrebné doklady,
- 2. február 2004 – právny zástupca navrhovateľky 2 oznámil krajskému súdu, že požadované doklady nemá k dispozícii, pretože mu ich navrhovateľka nepredložila, avšak po ich získaní ich predloží, resp. navrhne, aby ich krajský súd vyžiadal priamo od navrhovateľky,
- 19. február 2004 – právny zástupca navrhovateľky 2 navrhol krajskému súdu, aby vyžiadal požadované doklady priamo od navrhovateľky, a to s odvolaním sa na list navrhovateľky, v ktorom informovala navrhovateľku 2, že takéto informácie týkajúce sa klientov môže žiadať iba všeobecný súd,
- 1. marec 2004 – krajský súd vyzval navrhovateľku na predloženie dokladov,
- 15. marec 2004 – navrhovateľka oznámila, že žiadosť o doklady nespĺňa všetky náležitosti, preto žiadala o zaslanie opätovnej žiadosti so všetkými náležitosťami (chýbal odtlačok pečiatky),
- 18. marec 2004 – krajský súd opätovne požiadal navrhovateľku o predloženie dokladov,
- 27. apríl 2004 – navrhovateľka predložila požadované doklady,
- 1. júl 2004 – krajský súd nariadil pojednávanie na 14. júl 2004,
- 14. júl 2004 – na pojednávanie sa nedostavili sťažovatelia v 1., 3., 4. a 5. rade, ktorým bolo predvolanie doručené, avšak svoju neúčast' neospravedlnili, právny zástupca navrhovateľky 2 navrhol vykonanie znaleckého dokazovania, z tohto dôvodu bolo pojednávanie odročené na neurčito,
- 13. september 2005 – krajský súd uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-142 určil pre potreby znaleckého dokazovania súdnu znalkyňu z odboru ekonomiky a podnikania, odvetvia

peňažníctvo – bankovníctvo (v tejto časti nadobudlo uznesenie právoplatnosť 3. októbra 2005), zároveň uložil navrhovateľke 2 zaplatiť trovy znaleckého dokazovania v sume 20 000 Sk (v tejto časti nadobudlo uznesenie právoplatnosť 31. januára 2007),

- 3. október 2005 – právny zástupca navrhovateľky 2 (napriek jeho tvrdeniu na pojednávaní, že náklady znaleckého dokazovania zaplatí navrhovateľka 2) podal najmä proti výroku o uložení povinnosti zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania odvolanie a žiadal, aby tento preddavok bol rozdelený medzi obe sporné strany,

- 13. október 2005 – zákonný sudca nemienil odvolaniu vyhovieť (uznesenie vydala vyššia súdna úradníčka),

- 17. október 2005 – súdny spis sp. zn. 14 Cb 3014/95 bol predložený najvyššiemu súdu,

- 19. december 2005 – najvyšší súd zasielal odvolanie navrhovateľky 2 sťažovateľom na vyjadrenie,

- 29. december 2005 – sťažovateľ v 1. rade sa vyjadril k odvolaniu navrhovateľky 2,

- 22. november 2006 – najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Obo 288/2005, ktoré nadobudlo právoplatnosť 31. januára 2007, potvrdil uznesenie krajského súdu vo výroku o zaplatení preddavku na trovy znaleckého dokazovania a vo zvyšku odvolanie odmietol,

- 27. december 2006 – najvyšším súdom bol súdny spis vrátený krajskému súdu,

- 4. január 2007 – krajský súd doručoval uznesenie najvyššieho súdu účastníkom konania,

- 21. február 2007 – úradný záznam – do 20. februára 2007 nebol preddavok na trovy znaleckého dokazovania zaplatený,

- 22. február 2007 – súdna znalkyňa žiadala krajský súd o oznámenie ďalšieho postupu v prípade vypracovania znaleckého posudku,

- 27. február 2007 – súdna znalkyňa informovala krajský súd o vyžiadaní si podkladov od navrhovateľky 2 a jej právneho zástupcu,

- 1. marec 2007 – uznesenie o určení súdnej znalkyne bolo predložené učtárni na vymáhanie preddavku na trovy znaleckého dokazovania,

- 5. marec 2007 – krajský súd zaslal súdnej znalkyni súdny spis,

- 8. marec 2007 – súdna znalkyňa žiadala krajský súd o poskytnutie podkladov na vypracovanie znaleckého posudku,

- 13. apríl 2007 – súdna znalkyňa informovala o potrebe upravenia uznesenia, ktorým bola určená ako súdna znalkyňa, zároveň predložila žiadosť, ktorú adresovala pôvodnej

navrhovateľke, s odôvodnením, že tieto jej navrhovateľka nebude chcieť poskytnúť, preto bude potrebné, aby ich vyžiadal krajský súd,

- 20. apríl 2007 – navrhovateľka 2 zaplatila preddavok na trovy znaleckého dokazovania,
- 7. máj 2007 – krajský súd žiadal súdnu znalkyňu o vrátenie súdneho spisu z dôvodu rozhodnutia o žiadostiach o úpravu uznesenia o určení súdnej znalkyne,
- 15. máj 2007 – súdna znalkyňa vrátila krajskému súdu súdny spis,
- 2. august 2007 – krajský súd žiadal súdnu znalkyňu o oznámenie čísla účtu, zároveň vyzval právneho zástupcu navrhovateľky 2 na predloženie dokladov,
- 28. august 2007 – súdna znalkyňa oznámila číslo účtu; krajský súd uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-196, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. septembra 2007, upravil účtáreň, aby bol zaplatený preddavok na trovy znaleckého dokazovania súdnej znalkyni,
- 14. september 2007 – právny zástupca navrhovateľky 2 oznámil, že všetky doklady, ktoré mal k dispozícii, už odovzdal a ostatné sa nachádzajú v dispozícii navrhovateľky, preto navrhol, aby ich krajský súd vyžiadal od navrhovateľky,
- 8. november 2007 – krajský súd uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-202, ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. decembra 2007, uložil navrhovateľke 2 zložiť preddavok na trovy dokazovania, zároveň uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-205 vyzval navrhovateľku na poskytnutie súčinnosti súdnej znalkyni, a aby predložila požadované doklady,
- 29. november 2007 – navrhovateľka 2 zložila preddavok na trovy znaleckého dokazovania,
- 22. apríl 2008 – krajský súd vyzval navrhovateľku na bezodkladné splnenie povinnosti uloženej jej uznesením z 8. novembra 2007,
- 19. máj 2008 – navrhovateľka predložila požadované doklady,
- 5. jún 2008 – krajský súd zaslal súdnej znalkyni súdny spis na vypracovanie znaleckého posudku,
- 25. jún 2008 – navrhovateľka 2 oznámila odvolanie plnej moci právnemu zástupcovi,
- 15. august 2008 – súdna znalkyňa predložila súdny spis so znaleckým posudkom,
- 1. október 2008 – krajský súd zasielal účastníkom konania znalecký posudok na vyjadrenie,
- 17. október 2008 – sťažovateľ v 1. rade sa vyjadril k znaleckému posudku, zároveň žiadal o rýchle ukončenie sporu,

- 4. november 2008 – právny zástupca navrhovateľky 2 oznámil, že proti znaleckému posudku nemajú námietky,
- 7. november 2008 – krajský súd zisťoval pobyt sťažovateľky v 5. rade na Registri obyvateľov Slovenskej republiky v Banskej Bystrici (ďalej len „register obyvateľov“),
- 28. november 2008 – register obyvateľov oznámil, že sťažovateľka v 5. rade má hlásený pobyt bezdomovca v P., krajský súd uznesením č. k. 14 Cb 3014/95-239, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13. marca 2009, určil súdnej znalkyni znalečné,
- 11. december 2008 – krajský súd doručoval uznesenie o znalečnom účastníkom konania,
- 18. december 2008 – krajskému súdu bola vrátená poštová zásielka s uznesením z 28. novembra 2008 adresovaná sťažovateľke v 5. rade s poznámkou „adresát je neznámy“,
- 9. január 2009 – krajskému súdu bola vrátená poštová zásielka s uznesením z 28. novembra 2008 adresovaná sťažovateľovi vo 4. rade s poznámkou „adresát zásielku neprevzal v odbernej lehote“,
- 15. január 2009 – krajský súd doručoval písomnosti sťažovateľke v 5. rade prostredníctvom Obvodného úradu P. (ďalej len „obvodný úrad“),
- 30. január 2009 – obvodný úrad dal krajskému súdu na vedomie, že jeho žiadosť postúpil na vybavenie Mestskému úradu P. (ďalej len „mestský úrad“),
- 25. február 2009 – mestský úrad oznámil krajskému súdu, že oznámenie o doručení písomnosti bolo vyvesené na úradnej tabuli od 2. februára 2009 do 19. februára 2009, avšak sťažovateľka v 5. rade sa na mestský úrad nedostavila,
- 31. marec 2009 – krajský súd vyzval navrhovateľku 2 na oznámenie čísla účtu, na ktorý má byť vrátený zvyšok preddavku na trovy znaleckého dokazovania, a predložil uctárni rozhodnutie z 28. novembra 2008 na účely vyplatenia znalečného súdnej znalkyni,
- 20. apríl 2009 – navrhovateľka 2 oznámila krajskému súdu číslo účtu,
- 21. apríl 2009 – krajský súd predložil uctárni uznesenie z 28. novembra 2008 pre účely vrátenia zvyšnej sumy z preddavku na znalecké dokazovanie navrhovateľke 2,
- 16. september 2010 – krajský súd urgoval sťažovateľov v 2. – 4. rade, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku,
- 6. október 2010 – k znaleckému posudku sa jedným podaním vyjadrili okrem sťažovateľky v 5. rade všetci sťažovatelia,

- 12. október 2010 – krajský súd vyzval súdnu znalkyňu, aby zaujala stanovisko k vyjadreniu sťažovateľov v 1. – 4. rade k ňou podanému znaleckému posudku,
- 4. november 2010 – súdna znalkyňa predložila stanovisko k vyjadreniam sťažovateľov v 1. – 4. rade,
- 5. november 2010 – krajský súd zaslal stanovisko súdnej znalkyne sťažovateľke v 2. rade,
- 9. november 2010 – sťažovateľ v 1. rade sa vyjadril k veci,
- 2. máj 2011 – krajský súd nariadil pojednávanie na 27. máj 2011,
- 27. máj 2011 – pojednávanie bolo odročené na neurčito.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty spravidla dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Cb 3014/95 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie

účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd uvádza, že predmetom konania pred krajským súdom je žaloba o zaplatenie finančnej sumy. Spory tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Z uvedených dôvodov ústavný súd konštatoval, že vec nemožno posúdiť ako právne zložitú. Z hľadiska skutkovej zložitosti môže potreba vykonania znaleckého dokazovania predstavovať určitý stupeň faktickej zložitosti, avšak v tomto konkrétnom prípade táto nebola hlavnou príčinou doterajšej celkovej dĺžky trvania konania.

Napokon ani predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení z 18. mája 2011 netvrdí, že by vec bola právne alebo skutkovo zložitá.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd nezistil žiadne také skutočnosti v ich správaní, ktoré by významnejším spôsobom prispeli k doterajšej celkovej dĺžke trvania konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, je postup samotného krajského súdu.

Ústavný súd z prehľadu procesných úkonov krajského súdu zistil, že krajský súd v posudzovanom konaní nevykonal relevantnú procesnú činnosť v období od 16. augusta 1994 do 18. januára 1995, t. j. 5 mesiacov, od 28. júna 1995 do 6. marca 1997, t. j. viac ako 20 mesiacov, od 29. júla 1997 do 16. apríla 1998, t. j. takmer 9 mesiacov, od 27. mája 1998 do 5. januára 1999, t. j. viac ako 7 mesiacov, od 8. februára 1999 do 9. mája 2000, t. j. 15 mesiacov, od 31. mája 2000 do 24. januára 2001, t. j. takmer 8 mesiacov, od

25. septembra 2002 do 19. novembra 2003, t. j. takmer 14 mesiacov, od 14. júla 2004 do 13. septembra 2005, t. j. 14 mesiacov, od 29. novembra 2007 do 22. apríla 2008, t. j. takmer 5 mesiacov, od 21. apríla 2009 do 16. septembra 2010, t. j. takmer 17 mesiacov, a od 9. novembra 2010 do 2. mája 2011, t. j. takmer 6 mesiacov. Celkovo bol teda krajský súd vo veci nečinný 120 mesiacov, t. j. 10 rokov. Za túto dobu teda nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia v preskúmvanej veci počas súdneho konania nachádzajú, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd zdôrazňuje, že súdne konanie, ktoré bez meritórneho právoplatného rozhodnutia trvá tak dlho, ako to je v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia v celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 211/2010).

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že dobu konania, počas ktorej sa spis z dôvodu odvolacieho konania nachádzal na najvyššom súde (od 8. augusta 2001 do 15. júla 2002 a od 17. októbra 2005 do 27. decembra 2006) a ktorej dĺžku, resp. trvanie nemohol krajský súd ovplyvniť, nemožno z objektívnych dôvodov pripočítať na jeho ťarchu.

V súvislosti s obranným tvrdením predsedu krajského súdu, že „*Sudkyňa, ktorá má pridelený predmetný spor, vzhľadom na celkový počet nevybavenej agendy nie je v stave vybaviť pridelené veci bez zbytočných prietáhov*“, ústavný súd len poznamenáva, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal alebo nemohol riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti je zrejmé, že krajský súd v napadnutom konaní nepostupoval v súlade s účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, preto ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov

na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal krajskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia sa domáhali priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 25 000 € každému z nich, ktoré odôvodnili svojou právnou neistotou, pocitmi úzkosti a obav z výsledku konania, ako aj tým, že krajský súd im prietáhmi v konaní spôsobil *„nárast istiny pohľadávky z úveru... a trovy konania“*. Ďalej uviedli *„že u každého sťažovateľa došlo z dôvodu nečinnosti Krajského súdu... k zhoršeniu ich zdravotného stavu, a to v súvislosti s pretrvávajúcou právnou neistotou, pretože obavy a stres kvôli tejto veci značne ovplyvnilo ich psychické rozpoloženie tak v pracovnom prostredí, ako aj v súkromnom živote“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľov dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov, najmä s prihliadnutím na celkovú dĺžku trvania konania, na dlhodobú bezdôvodnú nečinnosť krajského súdu, ale aj s prihliadnutím na predmet konania, t. j. sumu žalovanej istiny, považuje za primerané každému v sume po 2 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Sťažovatelia si trovy právneho zastúpenia neuplatnili, a preto im ich ústavný súd nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011